

Plan mot mobbning, våld, trakasserier och diskriminering inom Esbo stads sektor för fostran och lärande

Kommunen ska som en del av planen för elev- och studerandevård ha en plan för hur eleverna och de studerande skyddas mot mobbning, våld och trakasserier. Planen gäller småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen. Planen kan i tillämpliga delar även utnyttjas i andra tjänster som barn och unga i Esbo använder, till exempel i eftermiddagsverksamheten inom den grundläggande utbildningen.

I denna plan definieras mobbning, våld, trakasserier och diskriminering samt beskrivs förebyggande av dem och åtgärder för att ingripa i dem. Dessutom beskrivs åtgärder genom vilka man kan stödja personer som mobbats och samarbeta med vårdnadshavarna, elev- och studerandevården samt andra myndigheter och aktörer.

Definition av mobbning, våld, trakasserier och diskriminering

Mobbning är förolämpningar, elaka ord, att lämnas ensam eller isoleras från gruppen, knuffar och slag. Mobbning skadar eller sårar den som utsätts. Den som blir mobbad kan i allmänhet inte försvara sig eller påverka det bemötande som hen får. Mobbning är ofta ett gruppfenomen som förknippas med en strävan efter status i gruppen genom att trycka ner andra. Med mobbning avses avsiktligt, upprepat och långvarigt agerande, men det är viktigt att observera att redan en enskild gärning kan vara skadlig och orsaka rädsla för att bli mobbad. Meningsskiljaktigheter och konflikter som uppstår av dem är inte mobbning, om de inte inbegriper osakliga gärningar mot den andra eller maktutövning som skadar den andra. (Källa [OPH](#))

Våldsdåd kan vara fysiska, psykiska eller sexuella. Hedersrelaterat våld innebär att någon använder våld eller hotar med det för att skydda eller återställa familjens eller släktens heder, om en familjemedlem inte följer reglerna för sexuellt och socialt beteende i den egna gemenskapen. Enskilda, fysiska våldssituationer är lätta att upptäcka och spåren är lätta att identifiera. Det är svårt att upptäcka eller identifiera vissa former av våld om barnet eller den unga inte berättar för vuxna om det våld hen utsatts för. (Källa [OPH](#))

Man också filmar och sprider våld till exempel i sociala medier. De flesta våldsdåd, även handlingar på nätet, såsom spridning av bilder och videor, är straffbara handlingar enligt Finlands lagstiftning.

Som **trakasseri** definieras en situation där man exempelvis skapar en atmosfär som är förnedrande, förödmjukande, hotfull, fientlig eller aggressiv och har koppling till sexuell läggning, ursprung, funktionsnedsättning eller någon annan diskrimineringsgrund som föreskrivs i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män eller diskrimineringslagen. Trakasserier kan ta sig uttryck i osakliga antydningar och kränkande bemötande i ord eller handling. Trakasserier kan utöver skrivna och talade ord och uttryck vara publicering av material som kränker människovärdet på nätet eller i sociala medier. Att höra till en minoritet ökar betydligt risken för att bli utsatt för trakasserier.

Med sexuella trakasserier avses någon form av oönskat fysiskt, verbalt, icke-verbalt eller annat bemötande av sexuell karaktär som kränker en persons psykiska eller fysiska integritet, särskilt när en hotfull, fientlig, förnedrande, förödmjukande eller tryckande stämning skapas. (Källa [OPH](#))

Diskriminering är sämre behandling av en person än av någon annan på grund av en personlig egenskap och i lagen föreskrivna diskrimineringsgrunder. Diskrimineringsgrunder som diskrimineringslagen förbjuder är ålder, ursprung, nationalitet, språk, religion, övertygelse, åsikt, politisk verksamhet, fackföreningsverksamhet, familjeförhållanden, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller någon annan omständighet som gäller den enskilde

som person. Diskrimineringsgrunder enligt lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män är kön, könsidentitet och könsuttryck. Även trakasserier på dessa grunder förbjuds i båda lagarna.

1. Tillsammans mot mobbning

Esbo stad har många verktyg för att förebygga och ingripa i mobbning och våld samt för eftervård. Vi har ett intensivt samarbete med barnen, ungdomarna och vårdnadshavarna. Esbo har flera partner till stöd för arbetet mot mobbning. Åtgärderna mot mobbning i Esbo och samarbetsparterna beskrivs också på webbplatsen: [Tillsammans mot mobbning | Esbo stad](#)

2. Förebyggande av mobbning, våld, trakasserier och diskriminering

Varje daghem, skola och gymnasium har närmare enhetsspecifika åtgärder för att förebygga mobbning och stödja välfärden i gemenskapen. Dessa åtgärder finns i läroanstaltens planer, i planerna för småbarnspedagogik eller förskoleundervisning inom småbarnspedagogiken samt på skolans/gymnasiets egen webbplats.

Åtgärderna för att stödja välfärd och förebygga mobbning, våld, trakasserier och diskriminering omfattar bland annat

- utveckling av välfärdsfärdigheter
- regler och anvisningar som grupperna tillsammans kommit överens om och som finns för påseende för de studerande och vårdnadshavarna (till exempel gruppens regler, ordningsregler och, i fråga om skolor, Plan för fostrande samtal och användning av disciplinära åtgärder och för de tillhörande förfaringssätten)
- främjande av kontinuerlig gruppbildning och socialt engagemang
- vårdnadshavarnas och de studerandes delaktighet
- effektiv information om elev- och studerandevårdens tjänster
- stöd vid övergångsskeden
- metoder för uppföljning av välfärd (inklusive mobbning, våld, diskriminering och trakasserier).

Tydliga ansvariga parter och roller för åtgärderna mot mobbning är också väsentliga (enhetens personal, vänelever, tutorer, Verso). Enheten har en klar struktur för organiseringen av arbetet mot mobbning, till exempel ett utsett team. Enhetens direktör/rektor säkerställer personalens kompetens.

Utvecklingen av välfärdsfärdigheter som en del av undervisningen beskrivs i läroplanerna. Främjandet av kontinuerlig gruppbildning och stödåtgärderna i övergångsskedena beskrivs i styrningsplanen, och åtgärderna för uppföljning av välfärden i enheten/gruppen beskrivs närmare i planen för elev- och studerandevård. För dessa åtgärder har också utarbetats stödmaterial till enheterna (Stödmaterial för genomförandet av välfärdsarbetet enligt planen för elev- och studerandevård inom sektorn för fostran och lärande).

3. Ingripande i mobbning, våld, trakasserier och diskriminering

Läraren ansvarar för säkerheten och välfärden i varje barn-, elev- och studerandegrupp när hen undervisar gruppen, och när gruppen förflyttar sig från en lärmiljö till en annan. Rektorn/ledaren ansvarar för säkerheten och välfärden under arbetsdagen tillsammans med lärarna och den övriga personalen. Rektorn/ledaren samt fostrans- och utbildningsanordnaren ansvarar för att systematiskt förebygga mobbning, ingripa i mobbningssituationer och följa upp dessa i gemenskapen eller lärmiljön. (Källa: [OPH](#))

Åtgärder för ingripande i mobbning, våld, trakasserier och diskriminering är:

Kanaler för anmälan om mobbning, våld, trakasserier och diskriminering Alla studerande och vårdnadshavare inom den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen vet och har tillgång till ett enkelt sätt (till exempel en QR-kod, postlåda) att meddela observationer om mobbning, trakasserier och våld, och läroanstalten fattar beslut om handlägningsprocessen. Man uppmuntrar till att berätta för en vuxen och gör det lätt.

Kamratstödsverksamhet och utsedd vuxen (grundläggande utbildning och gymnasiet) En studerande som blivit mobbad har möjlighet att dela med sig av sina erfarenheter och få kamratstöd av andra. Lämplig grupp kan sökas med hjälp av en vänungdomsledare (grundläggande utbildning) eller Navigatorhuset (gymnasiet). En studerande som blivit mobbad har en utsedd trygg vuxen i läroanstalten som hjälper och stöder den studerande framåt. Även vårdnadshavare kan få kamratstöd via organisationer.

Förebyggande av och ingripande i rasism, trakasserier och diskriminering Enheten har metoder för att förebygga rasism, trakasserier och diskriminering på grund av kön, funktionsnedsättning, kulturell bakgrund, religion, sexuell läggning eller någon annan omständighet, och den ingriper effektivt och konsekvent i hatretorik, diskriminerande språkbruk och beteende.

Enheterna har egna jämställdhets- och likabehandlingsplaner som genomförs och följs upp målmedvetet. Planer på stadsnivå: [Jämlikhetskommittén](#) | [Esbo stad](#)

Verksamhetssätt för ingripande i mobbning, våld, trakasserier och diskriminering Enheterna inom småbarnspedagogiken, skolorna och gymnasierna har tydliga verksamhetssätt för ingripande i mobbning, våld, trakasserier och diskriminering. De studerande, vårdnadshavarna och alla vuxna i enheten inom småbarnspedagogiken/skolan/gymnasiet känner till den överenskomna verksamhetsmodellen.

Småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen

Varje enhet inom småbarnspedagogiken har beskrivit:

- Förebyggande verksamhet mot mobbning
- Hur vuxna ingriper i akuta situationer
 - Information till vårdnadshavare
 - Vem utreder och antecknar
- Uppföljning
- Samarbete med barnet, vårdnadshavarna och eventuella samarbetspartner

Den grundläggande utbildningen

Varje skola har beskrivit verksamhetssätt för ingripande i mobbning, våld, trakasserier och diskriminering (Steg för ingripande):

- Förebyggande arbete i skolorna
- Eleverna informeras om processen både på förhand och i akuta situationer
- Ingripande i akuta situationer:
 - Utredning av situationen och diskussion med de inblandade
 - Information till klassläraren/klasshandedaren
 - Information till vårdnadshavare
 - Vem antecknar och var
- Uppföljning (klassläraren, klassföreståndaren eller någon annan överenskommen person)
- Samarbete med eleven, vårdnadshavarna och eventuella samarbetspartner
- Användning av disciplinära åtgärder
- Nödvändigt samarbete med myndigheter (barnskyddet, polisen)

Verksamhetsmodellen med steg för ingripande finns tillgänglig på skolans webbplats.

Gymnasiet

Varje läroanstalt har beskrivit verksamhetssätt för ingripande i mobbning, våld, trakasserier och diskriminering (Steg för ingripande):

- Förebyggande arbete i gymnasiet
- De studerande informeras om processen både på förhand och i akuta situationer
- Ingripande i akuta situationer
 - Utredning av situationen och diskussion med de inblandade
 - Information till grupphandledaren
 - Information till vårdnadshavaren, om den studerande är minderårig
 - Vem antecknar och var
- Uppföljning (grupphandledaren)
- Samarbete med den studerande, vårdnadshavarna och eventuella samarbetspartner
- Användning av disciplinära åtgärder
- Nödvändigt samarbete med myndigheter (barnskyddet, polisen)

Verksamhetsmodellen med steg för ingripande läggs på gymnasiets webbplats under 2024.

Varje elev och alla som hör till personalen är skyldiga att ingripa i mobbning, våld, trakasserier och diskriminering när de upptäcker dessa. Skolans lärare eller rektor ska meddela om trakasserier, mobbning, diskriminering eller våld som skett i lärmiljön eller under skolvägen och som kommit till hans kännedom till vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare till de misstänkta och utsatta eleverna.

Exempel på steg för ingripande inom den grundläggande utbildningen.

Varje skola inom den grundläggande utbildningen har en egen verksamhetsmodell steg för ingripande.

FÖREBYGGANDE ARBETE I KLASSRUMMEN

Metoder/övningar som utvecklar färdigheterna: KiVa
Arvokas (sociala färdigheter)
Positiv pedagogik
Styrkofärdigheter
Kontinuerlig utvärdering

Enkätens resultat utnyttjas vid planeringen av undervisningen:
Enkäter om mobbning, enkäter om atmosfär
KiVa-enkäter
Elevenkäter
Välfärdsenkäter
Enkäten Hälsa i skolan

OMEDLBART INGRIPANDE I EVENTUELL MOBBNING MELLAN ELEVER

Mobbning kommer fram för första gången:

Läraren utreder om kriterierna för mobbning uppfylls.

Läraren diskuterar med de inblandade genast när det är möjligt.
Man kommer överens om hur eleven ändrar sitt beteende.

Läraren kan konsultera gruppen för arbete mot mobbning eller yrkespersonerna inom elev- och studerandevården.

Läraren meddelar de inblandade elevernas vårdnadshavare om saken (telefonsamtal, Wilma).

Läraren kommer överens om minst ett uppföljningssamtal med alla parter. Om mobbningen slutar behöver man inte ingripa i den på nytt.

MOBBNINGEN FORTSÄTTER

Om mobbningen fortsätter förs ärendet till gruppen för arbete mot mobbning.
Gruppen treder ärendet enligt sin verksamhetsmodell.

Meddelande till vårdnadshavarna och inbjudan till ett möte i skolan.

Vid behov styr gruppen eleven till elev- och studerandevårdens tjänster.

Den gemensamma välfärdsgruppen kan komma överens om att vid behov genomföra en klassintervention i klassen. I detta kan delta till exempel kuratorn och/eller psykologen.

Vid behov diskuterar rektorn med vårdnadshavarna om de som mobbar.

Läraren/rektorn förordnar ett fostrande samtal eller kvarsittning.

Läraren kommer överens om minst ett uppföljningssamtal med alla parter.

MOBBNINGEN FORTSÄTTER TROTS TIDIGARE ÅTGÄRDER

Man ordnar ett sektorsövergripande expertgruppsmöte med elevens och/eller vårdnadshavarens samtycke.

Rektor/kuratorn konsulterar K0+ arbetstagare och kommer överens om fortsatta åtgärder.

Rektor beslutar om användning av disciplinära åtgärder (skriftlig varning, avstängning för viss tid).

Andra handlingsmodeller diskuteras (samarbete med barnskyddet och polisen).

Tillräcklig uppföljning